

CHEMOTERAPEUTIKA

Poznámky ke cvičením z
Farmakologie II

Mgr. Barbora Ondráčková,
PharmDr. Ondřej Zendulka, Ph.D.;
PharmDr. Jana Kučerová

Tento studijní materiál slouží výhradně pro výuku praktických cvičení předmětu Farmakologie II studentů VL a ZL lékařské fakulty MU. Představuje stručné podklady pro přípravu k probírané látce a osnovu pro záznam vlastních poznámek ve výuce. Vysvětlující doplnění, aktuální údaje a prohloubení obsahu jsou předmětem jednotlivých cvičení.

Rozdělení chemoterapeutik

1. sulfonamidy
2. chinolony
3. imidazoly
4. ostatní

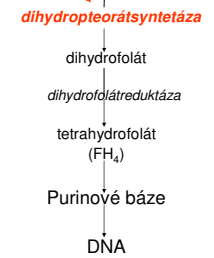

SULFONAMIDY

Mechanismus účinku

- strukturální analoga PABA
- kompetice o vazbu na enzym dihydropterátsyntetázu

SULFONAMIDY

- širokospektrá, bakteriostaticky působící chemoterapeutika

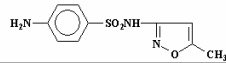
I: toxoplazmóza, nokardióza, záněty GIT, dermatologie

NÚ: poškození ledvin
alergické reakce
hematotoxicita
hyperbilirubinémie

- sulfamethoxazol (v kombinaci s trim.)
- sulfadiazin (včetně Ag⁺ soli)
- sulfasalazin
- sulfadoxin

- sulfisoxazol

Sulfamethoxazole
C₁₀H₁₁N₃O₅S

TRIMETHOPRIM

- bakteriostatické působení se spektrem podobným SA

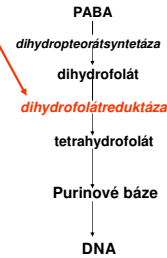
MÚ: inhibice dihydrofolátreduktázy (citlivější u bakterií než u člověka)

I: terapie nekomplikovaných moč. infekcí, prostatitidy, cestovatelské průjemy

NÚ: nauzea, zvracení, vyrážky

Kombinace se sulfamethoxazolem v poměru 1:5

I: intestinální infekce způsobené salmonelami, prostatitidy, bronchitidy, sinusitidy, infekce močových cest, pneumonie, kapavka, tyfus

CHINOLONY

- primárně baktericidní
- dělení: flourované a neflourované nebo 1.-4. generace
- novější širokospektré

MÚ:

- inhibice bakteriální **DNA gyrázy a topoizomerázy IV** = blok transkripce DNA

I: prostatitidy, močové infekce, respirační infekce aj.

NÚ: ↑ incidence, ale klinicky nezávažné (nauzea, zvracení, neurotoxicita, křeče, závratě, bolesti hlavy a v kloubech)

KI: novorozenci, 1. trimestr gravidity, děti (inhibice růstu kostní chrupavky)

Rozdělení chinolonů

Generace	Léčivá látka
I.	kyselina nalidixová, kyselina oxolinová, kyselina pipemidová
II.	norfloxacin, ciprofloxacin, ofloxacin , pefloxacin, lomefloxacin, levofloxacin
III.	sparfloxacin , gatifloxacin, tosufloxacin, pazufloxacin
IV.	moxifloxacin, trovafloxacin , gemifloxacin, sitafloxacin

Chinolony I. generace

Chinolony II. generace

Chinolony III. generace

Chinolony IV. generace

(NITRO)IMIDAZOLY

MÚ: inhibice replikace DNA

I: infekce vyvolané Trichomonas vaginalis, Entamoeba histolytica, Giardia lamblia (intestinalis), terapie sepse v chirurgii, eradikace Helicobacter pylori

NÚ: kovová pachuť v ústech
nauzea, zvracení, průjem
poruchy CNS (závrťe, nespavost, deprese)

Metronidazol

Ornidazol
Tinidazol

NITROFURANY

- G+ i G- bakterie
  - terapeutické koncentrace jen v moči
- MÚ:** uvolnění superoxidů a dalších kyslíkových sloučenin

NÚ: alergie
megaloblastická anémie
pneumonie
hepato- a neurotoxicita
GIT intolerance

Nitrofurantoin

Nitfuratel
Nituroxazid
